

Hoe overleef ik de winter?

	Actief blijven	Op reis	Winterslaap	Winter rust	Koningin overwintert	Ei, larve, pop, rups overwintert
Bruine kikker			X			
Spin						X
Hommel					X	
Krekel			X			
Zwaluw		X				
Huismus	X					
Snoek	X					
Roerdomp	X	X				
Huisjesslak			X			
Libelle						X
Kraai	X					
Eekhoorn				X		
Mier			X			
Loofboom			X			
Gaai	X					
Wesp					X	
Gloeiworm			X			
Atalanta		X				
Egel			X			
Lieveheersbeesje			X			
Bromvlieg						X
Blauwe reiger	X					

Hoe overleef in de winter?

	Achtergrondinformatie
Bruine kikker	Een deel van de bruine kikkers overwintert in het water, in de modderlaag op de bodem. Ze worden heel koud, hun hartje klopt heel langzaam, hun bloed stroomt traag door hun lichaampje. Ze ademen bijna niet meer, ze ademen dan alleen nog maar door hun huid. De andere bruine kikkers overwinter in een holletje onder de grond en daaroverheen takken, bladeren, hout en bijvoorbeeld stenen.
Spin	De meeste van onze inheemse spinnensoorten overwinteren als ei. De moederspin spint in het najaar een cocon waarin ze haar eitjes stopt. De eieren hebben geen celstructuren en kunnen niet kapotvriezen. De spin zelf sterft voor de winter. Als warmer wordt, komen de eitjes uit. De jongen verlaten de cocon op het moment dat er weer voldoende voedsel is om te overleven.
Hommel	In of tussen deze stengels, vaak bedekt met dood blad zoekt de hommelkoningin een plekje om te overwinteren. Soms nemen ze alleen al genoeg met een stapeltje oud blad. Laat dus ook op rustige plekjes wat blad liggen zodat er voldoende overwinteringsplaatsen overblijven. In de nazomer sterven alle hommelwerksters, alleen de jonge koninginnen blijven leven. Hommelkoninginnen eten zich vol en kruipen onder dode bladeren, een oude bloempot, in of tussen stengels om te overwinteren.
Krekel	De zwarte veldkrekel is meest te zien in heide, met hier en daar graspollen waar de krekel onder leeft. Tegen het begin van de winter wordt het holletje onder graspollen of plantenwortels afgesloten om te overwinteren.
Zwaluw	Huiszwaluwen trekken in grote groepen tussen eind juli en oktober weg naar tropisch Afrika.
Huismus	Blijft actief in de winter. Ze eten: zaden, granen, insecten, bloemknoppen, brood, bessen, pinda's en vetbollen. Als het kouder wordt krijgt de huismus meer donsveertjes waartussen lucht zit. Ze hebben altijdgroene struiken en klimplanten als vaste rust- en verblijfplaats in de winter.
Snoek	De snoek, houdt geen winterslaap. De snoek wil zoveel mogelijk eten zodat hij niet vaak hoeft te jagen en vist op grote prooien. Zo gaat hij zuinig met zijn energie om.
Roerdomp	Nederlandse broedvogels zijn standvogel en trekvogel, voor een deel afhankelijk van het winterweer. Zij trekken in strenge winters naar zuidelijker streken (tot in Zuid-Frankrijk), op zoek naar open water. Ons land wordt 's winters ook bezocht door Noord- en Oost-Europese broedvogels.
Huisjesslak	Slakken houden een winterslaap. De tuinslak trekt zich dan terug in zijn huisje. De ingang van het huisje wordt afgesloten door een mengsel van slijm en aarde, dat hard opdroogt.
Libelle	De meeste libellensoorten overwinteren als ei of larve in en rond het water, maar er zijn ook soorten die voor drogere plekken kiezen.
Kraai	De Kraai is een standvogel en blijft in Nederland.
Eekhoorn	De rode eekhoorn houdt winterrust. Ze zijn minder actief. Soms slapen meerder Eekhoorns in een nest, dicht tegen elkaar gedrukt met de staarten om elkaar heen. Ze hebben een wintervacht die warmer is dan een zomervacht. Hun winterneest zit in-boomkronen gemaakt van twijgen, zowel van loof- als naaldhout. En van binnen bekleed met zacht materiaal zoals bast, gras, mos of wol. Ze eten zaden, eikels en beukenootjes. Ze leggen voor de winter voedselvoorraden aan in boomholten en in de grond.
Mier	Mieren zijn koudbloedig. In de winter houden ze een winterslaap. Hun temperatuur gaat vanzelf omlaag als het kouder wordt, ze bewegen nauwelijks en verbruiken geen energie. Wel zijn de beestjes zo slim om eerst een relatief warm plekje op te zoeken. Meestal is dat onder de grond van hun nest, maar sommige soorten overwinteren ook in de bast van een boom.

Hoe overleef in de winter?

Loofboom	Loofbomen groeien even een paar maanden niet. In de winter is het voor de boomwortels van loofbomen heel erg moeilijk om water op te zuigen uit de koude grond. Door de bladeren te laten vallen hebben ze geen water nodig.
Gaai	De Nederlandse gaaien blijven in Nederland in de buurt van hun broedgebied. In het najaar verstoppert gaaien eikels in de grond. In de winter worden ze opgegraven. Weet een gaai dat hij in de gaten wordt gehouden tijdens het verstoppert, dan komt hij later terug om de eikel elders te verstoppert.
Wesp	Koninginnen zijn grote wespen die in het larvestadium goed gevoed zijn. Na de paring in het najaar, met een mannetjeswesp (die kort daarna overlijdt), verstopt de wespenkoningin zich om te overwinteren. Dit is een beschutte plek achter het hardhout of in een insectenhotel. De overige wespen gaan dood in het najaar.
Gloeiworm	De larven van de gloeiworm vervellen vier of vijf keer in hun leven. Ze brengen de winter door onder boomstammen, stenen of dorre bladeren. Ze vouwen hun lichaam samen als een harmonica en houden winterslaap wanneer voedsel moeilijk te vinden wordt.
Atalanta	De atalanta was altijd een trekvlinder. In het najaar vloog ze naar het zuiden. De laatste jaren blijven veel Atalanta's hier in de winter. Dat overwinteren hier gaat ook goed als het maar niet langdurig hard gaat vriezen. Ze hebben geen winterslaap en dat betekent dat ze als het koel en bewolkt is, ze stil zitten. Als het warmer en zonnig is, gaan ze op zoek naar eten.
Egel	In de winter hebben egels geen dikke jas aan en is er geen eten te vinden. Daarom liggen ze in een nest en houden een winterslaap. Het nest is gemaakt van bladeren, mossen en grassen. En is verstopt onder takken, in houtopslag of een holle boomstam.
Lieveheersbeesje	De zevenstippelig lieveheersbeestjes houdt een winterslaap en kruipen als een bal bij elkaar.
Bromvlieg	Bromvliegen overleven de winter meestal als pop of als larve. Van tevoren heeft de vliegenlarve zich volgevreten aan allerlei halfvergane en rottende substanties. Na de winter kruipt een volwassen vlieg uit de pop, die eitjes legt voor een nieuwe generatie.
Blauwe reiger	Een deel van de vogels trekt naar Frankrijk bijvoorbeeld. Een groot deel blijft in Nederland in de winter. Als er een lange vorstperiode is dan sterven veel van de vogels die deze strategie verkozen boven wegtrekken.